

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2022r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 kwietnia 2022r. w Warszawie

sprawy A. O. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek oraz o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania A. O. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 22 sierpnia 2017r., nr (...) (...) (...)

z dnia 13 grudnia 2016r., znak: (...)

z dnia 8 lutego 2017r., znak: (...)

1. umarza postępowanie w części, w jakiej zaskarżona decyzja z dnia 13 grudnia 2016r., znak: (...) została zmieniona przez decyzję z dnia 8 lutego 2017r., znak: (...);
2. oddala w pozostałym zakresie odwołanie od decyzji z dnia 13 grudnia 2016r., znak: (...);
3. oddala odwołania od decyzji z dnia 22 sierpnia 2017r., nr (...) (...) (...) oraz z dnia 8 lutego 2017r., znak: (...);
4. przyznaje adw. B. M. ze Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego Warszawa – Praga kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) powiększoną o podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej A. O. (1) z urzędu.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

W dniu 30 stycznia 2017r. A. O. (1) złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 13 grudnia 2016r., znak: (...), zaskarżając ją w całości i wnosząc o uchylenie.

Uzasadniając swe stanowisko ubezpieczony wskazał, że wyliczenia dokonane przez organ rentowy są nierzetelne, gdyż w dołączonym do decyzji wyliczeniu organ rentowy podał, że nie zostały uiszczone żadne składki za 2009r., podczas gdy została dokonana na rzecz organu rentowego w dniu 2 lutego 2009r. zapłata należności w kwotach 1.217,71 zł, 384,49 zł i 102,51 zł. Według ubezpieczonego takich rozbieżności jest więcej. Poza tym sytuacja z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych jest zagniatwana, gdyż od wielu lat organ rentowy dochodzi wskazanych w decyzji kwot. Na

poczet ich spłaty komornik sądowy wyegzekwował już część należności. Zakład Ubezpieczeń Społecznych został też wpisany w dziale IV hipoteki mieszkania ubezpieczonego. Ubezpieczony wniósł o powołanie biegłego rewidenta celem weryfikacji decyzji organu rentowego (odwołanie z dnia 30 stycznia 2017r., k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 477¹³ k.p.c. w części, w jakiej zaskarżona decyzja została zmieniona decyzją z dnia 8 lutego 2017r., a w pozostałym zakresie o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą od dnia 2 października 2000r. do 30 września 2002r. na podstawie wpisu do ewidencji nr (...) z dnia 24 sierpnia 2000r. i nr (...) z dnia 26 marca 2001r., dokonanego przez Urząd Miasta Z.. Następnie od dnia 22 kwietnia 2003r. do 1 grudnia 2009r. i od 6 lipca 2010r. do 31 lipca 2014r. ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji nr (...) z dnia 12 lipca 2010r., dokonanego przez Burmistrza Miasta Z.. Działalność gospodarcza była prowadzona także od 1 września 2009r. do 31 grudnia 2014r. na podstawie wpisu do ewidencji nr (...)2014r. z dnia 26 listopada 2011r., dokonanego przez Ministra Gospodarki oraz od dnia 1 marca 2015r. do 30 listopada 2015r. na podstawie wpisu do ewidencji nr (...) z dnia 26 listopada 2011r. Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczony zobowiązany był do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Wobec niewywiązania się z tego obowiązku, w dniu 7 maja 2010r. organ rentowy decyzją znak: (...) stwierdził wysokość zadłużenia za okres od sierpnia 2008r. do października 2009r. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 15.874,57 zł, natomiast decyzją z dnia 7 maja 2010r., znak: (...) wysokość zadłużenia za okres od sierpnia 2008r. do października 2009r. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 5.380,07 zł. W tej samej dacie wydana została także decyzja znak: (...), w której organ rentowy stwierdził wysokość zadłużenia za okres od sierpnia 2008r. do października 2009r. z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 1.390,92 zł. W oparciu o ww. prawomocne decyzje Zakład dokonał wpisu w księdze wieczystej nr (...) celem zabezpieczenia wierzytelności. Następnie decyzją z dnia 13 grudnia 2016r. organ rentowy ponownie określił wysokość zadłużenia m.in. za okres od sierpnia 2008r. do października 2009r., który to okres został już objęty decyzjami z dnia 7 maja 2010r.

Jeśli chodzi o odwołanie ubezpieczonego od decyzji wydanej w dniu 13 grudnia 2016r., to organ rentowy uznał je w części za zasadne i w dniu 8 lutego 2017r. wydał decyzję zmieniającą, w której określił wysokość zadłużenia za okres od października 2010r. do listopada 2015r. Odnosząc się natomiast do prowadzonego postępowania egzekucyjnego, podniósł, że postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2012r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Dalej wyjaśnił, że od dnia 17 stycznia 2012r. organ rentowy prowadzi postępowanie egzekucyjne poprzez zajęcie rachunku bankowego w (...) Bank S.A., ale wobec braku środków na rachunku bankowym istnieją przeszkody w realizacji zajęcia. Wierzytelności ZUS z tytułu nieopłaconych składek za okres od sierpnia 2008r. do października 2009r. są zabezpieczone poprzez ustanowienie hipotek przymusowych kaucyjnych w księdze wieczystej nr (...) stanowiącej współwłasność małżeńską ubezpieczonego. Organ rentowy podkreślił także, że wpłaty z dnia 2 lutego 2009r. w kwotach 1.217,71 zł, 384,49 zł i 102,51 zł zostały rozliczone zgodnie z dyspozycją płatnika. Zaliczono je na poczet składek za sierpień 2008r. Wbrew twierdzeniom ubezpieczonego organ rentowy dokonał prawidłowego rozliczenia tych wpłat (odpowiedź na odwołanie z dnia 13 lutego 2017r., k. 12-13 a.s.).

W dniu 27 kwietnia 2017r. A. O. (1) złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 lutego 2017r. Zaskarżył wskazaną decyzję w całości i wniósł o jej uchylenie, a w uzasadnieniu odwołania powołał tożsamą argumentację, którą zawarł w odwołaniu od decyzji z dnia 13 grudnia 2016r. (odwołanie z 27 kwietnia 2017r., k. 28 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 26 kwietnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania A. O. (1) na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., prezentując takie uzasadnienie jak w odpowiedzi na odwołanie dotyczącej decyzji z dnia 13 grudnia 2016r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 26 kwietnia 2017r., k. 27 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 24 lipca 2017r. pełnomocnik reprezentujący A. O. (1) poparł dotychczasowe stanowisko ubezpieczonego oraz dodatkowo wniósł o umorzenie w drodze abolicji, zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, składek wraz z odsetkami za okres od sierpnia 2008r. do 28 lutego 2009r. (pismo procesowe z 24 lipca 2017r., k. 35-36 a.s.).

Organ rentowy w piśmie z dnia 27 września 2017r., odnosząc się do wniosku o abolicję z dnia 24 lipca 2017r., wyjaśnił, że w dniu 22 sierpnia 2017r. została wydana decyzja o odmowie wszczęcia postępowania. Organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania (pismo ZUS z 27 września 2017r., k. 40 a.s.).

W dniu 13 października 2017r. A. O. (1) złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia z dnia 22 sierpnia 2017r., nr (...) (...) (...), w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia wniosku o umorzenie należności. Zaskarżył ją w całości i wniósł o jej uchylenie, a uzasadniając swe stanowisko wskazał, że decyzja jest błędna i niezgodna z ustawą z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek. Ubezpieczony podkreślił również, że nieprawdą jest, że ZUS nie wydał decyzji o wysokości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek za okres objęty ustawą. Taka decyzja została wydana w dniu 7 maja 2010r., a następnie została zmieniona przez decyzję z dnia 13 grudnia 2016r. oraz decyzję z dnia 8 lutego 2017r. Zatem zgodnie z art. 1 ust. 5 ww. ustawy zarówno okres, jak i termin 12 miesięcy na złożenie wniosku został zachowany (odwołanie z dnia 13 października 2017r., k. 2 akt VII U 1537/17).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 13 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania A. O. (1) na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. oraz o połączenie sprawy ze sprawą o sygn. akt VII U 181/17, na podstawie art. 219 k.p.c., celem łącznego rozpoznania. W uzasadnieniu wyjaśnił, że decyzją z dnia 22 sierpnia 2017r., nr (...) (...) (...), odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 24 lipca 2017r. Odnosząc się zaś do zarzutów wskazanych w odwołaniu podkreślił, że zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek, wniosek o umorzenie należności można było złożyć w terminie 24 miesięcy od wejścia w życie ustawy, tj. w terminie od dnia 15 stycznia 2013r. do dnia 15 stycznia 2015r. Z kolei w myśl art. 1 ust. 5 ww. ustawy, jeżeli decyzja o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzja o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne została wydana po dniu wejścia w życie ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji. Decyzja z dnia 7 maja 2010r., stwierdzająca wysokość zadłużenia za okres od września 2008r. do października 2009r., została wydana przed wejściem w życie ustawy i jest prawomocna. Kolejna decyzja z 13 grudnia 2016r., stwierdzająca wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2008r. do listopada 2015r., na ubezpieczenie zdrowotne za okres od sierpnia 2008r. do listopada 2015r. oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od września 2008r. do listopada 2015r., została zaskarżona przez ubezpieczonego. Organ rentowy w części uwzględnił odwołanie od tej decyzji i wydał decyzję zmieniającą z 8 lutego 2017r., w której wysokość zadłużenia obejmuje jedynie okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. Wynikało to z tego, że wydając decyzję z dnia 13 grudnia 2016r. Zakład wskazał nieprawidłowe okresy zadłużenia. Po skorygowaniu brak jest zadłużenia za okres objęty ustawą abolicyjną (odpowiedź na odwołanie z 13 listopada 2017r., k. 4 – 5 akt VII U 1537/17).

Zarządzeniem z dnia 23 listopada 2017r. Sąd, na podstawie art. 219 k.p.c., połączył celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę o sygn. akt VII U 1537/17 ze sprawą o sygn. akt VII U 181/17 (zarządzenie z 23 listopada 2017r., k. 8 akt VII U 1537/17).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. O. (1) prowadził działalność gospodarczą w okresach: od 2 października 2000r. do 30 września 2002r., od 22 kwietnia 2003r. do 1 grudnia 2009r., od 6 lipca 2010r. do 31 lipca 2014r., od 1 września 2014r. do 31 grudnia 2014r. oraz od 1 marca 2015r. do 30 listopada 2015r. (bezsporne).

Ubezpieczony w dniu 2 lutego 2009r. dokonał zapłaty na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych następujących należności: 1.217,71 zł, 384,49 zł i 102,51 zł (wydruki potwierdzające transakcje złożone poprzez usługi bankowości elektronicznej, k. 8-10 a.s.). Zgodnie z dyspozycją ubezpieczonego zostały one rozliczone na poczet należności za sierpień 2008r. (okoliczność bezsporna). Za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. A. O. (1) nie dokonywał wpłaty składek. Za ten okres ZUS nie dokonywał również przebiegowań. Ponadto na poczet tych należności nie zostały uwzględnione kwoty uzyskane w wyniku prowadzenia postępowania egzekucyjnego (okoliczności bezsporne).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 7 maja 2010r. wydał trzy decyzje:

- znak: (...) w której stwierdził wysokość zadłużenia A. O. (1) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od września 2008r. do października 2009r. w kwocie należności głównej 15.874,57 zł plus odsetki liczone na dzień 7 maja 2010r. w wysokości 1.711 zł (decyzja ZUS z 7 maja 2010r., k. 8 a.r.);

- znak: (...), w której stwierdził wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 5.380,07 zł plus odsetki liczone na dzień 7 maja 2010r. w wysokości 573 zł (decyzja ZUS z 7 maja 2010r., k. 9 a.r.);

- znak: (...), w której stwierdził wysokość zadłużenia za okres od sierpnia 2008r. do października 2009r. z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 1.390,92 zł plus odsetki liczone na dzień 7 maja 2010r. w wysokości 130 zł (decyzja ZUS z 7 maja 2010r., k. 10 a.r.).

W dniu 16 czerwca 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. złożył wniosek o wpis hipoteki przymusowej kaucyjnej w dziale IV księgi wieczystej nr (...), obejmującej nieruchomości położoną w Z., stanowiącą współwłasność A. O. (2) i A. O. (1) (wniosek z 16 czerwca 2010r., k. 14-17 a.r.).

P. B. - Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wołominie w trybie sądowego postępowania egzekucyjnego prowadził łączną egzekucję sądową w sprawie o sygn. akt I KM 276/09 oraz egzekucję administracyjną skierowaną przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie tytułów wykonawczych nr od (...) (...) do (...) (...) z dnia 19 października 2019r. (postanowienie Sądu Rejonowego w Wołominie I Wydziału Cywilnego z 10 maja 2010r., k. 19 a.r.). Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2012r., w sprawie z wniosku wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przeciwko A. O. (1), umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (postanowienie Komornika Sądowego P. B. przy Sądzie Rejonowym w Wołominie z dnia 24 sierpnia 2012r., k. 28 a.s.).

W ramach egzekucji prowadzonych przez Dyrektora ZUS (...) Oddział w W. oraz przez Komornika Sądowego udało się wyegzekwować od ubezpieczonego kwotę 21,60 zł, która została przekazana organowi rentowemu w dniu 24 marca 2015r., a którą zaliczono na poczet składek na FP i FGŚP za marzec 2009r. (okoliczność bezsporna).

Pismem z dnia 4 października 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił A. O. (1) o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ubezpieczony odebrał to zawiadomienie w dniu 19 października 2016r. (zawiadomienie z 4 października 2016r. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, k. 29-30 a.r.).

Po zakończeniu postępowania dowodowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 13 grudnia 2016r. wydał decyzję znak: (...), w której stwierdził, że A. O. (1) jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2008r. do listopada 2015r. w kwocie 54.363,04, odsetek za zwłokę w kwocie 26.173 zł, kosztów upomnienia w kwocie 123,20 zł, składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od sierpnia 2008r. do listopada 2015r. w kwocie 21.366,28 zł, odsetek za zwłokę w kwocie 9.982 zł, kosztów upomnienia w kwocie 132 zł, składek na Fundusz Pracy za okres od września 2008r. o listopada 2015r.

w kwocie 6.654,87 zł, odsetek za zwłokę w kwocie 2.239 zł, a także kosztów upomnienia w kwocie 123,20 zł (decyzja ZUS z 13 grudnia 2016r., k. 32 a.r.).

Od decyzji organu rentowego z 13 grudnia 2016r. A. O. (1) wniósł odwołanie (odwołanie z dnia 30 stycznia 2017r., k. 2 a.s.).

W dniu 8 lutego 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję znak: (...), w której zmienił decyzję z dnia 13 grudnia 2016r. w części dotyczącej określenia okresu i wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w ten sposób, że stwierdził, iż A. O. (1) jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. w kwocie 38.415,85 zł i odsetek w kwocie 13.714 zł, składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. w kwocie 16.005,05 zł i odsetek w kwocie 5.840 zł, a także składek na Fundusz Pracy za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. w kwocie 3.269,09 zł oraz odsetek w kwocie 1.161 zł (decyzja ZUS z 8 lutego 2017r., k. 33 a.r.).

Od decyzji organu rentowego z 8 lutego 2017r. A. O. (1) złożył odwołanie (odwołanie z 27 kwietnia 2017r., k. 28 a.s.).

W dniu 24 lipca 2017r. A. O. (1) złożył w ZUS wniosek o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia społeczne obejmujący całość zadłużenia za okres objęty ustawą z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551), tj. za okres od sierpnia 2008r. do lutego 2009r. (wniosek z 24 lipca 2017r. – nienumerowane karty a.r.).

W odpowiedzi na powyższy wniosek Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał w dniu 22 sierpnia 2017r. decyzję nr (...), w której na podstawie art. 61a § 1 k.p.a. oraz art. 83b ust. 1 i art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku A. O. (1) z 24 lipca 2017r. o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia społeczne na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że od dnia 15 stycznia 2013r. do dnia wpływu wniosku nie wydał decyzji o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, decyzji o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ani decyzji przenoszącej odpowiedzialność. Odnośnie decyzji z dnia 13 grudnia 2016r. organ rentowy wskazał, że decyzja ta została zmieniona decyzją z dnia 8 lutego 2017r., w której organ rentowy stwierdził, że A. O. (1) posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r., natomiast ustawa z dnia 9 listopada 2012r. nie obejmuje umorzenia należności z tytułu składek wykazanych w decyzji z dnia 8 lutego 2017r. (decyzja ZUS z 22 sierpnia 2017r. – nienumerowane karty a.r.).

Od decyzji organu rentowego z 22 sierpnia 2017r. A. O. (1) złożył odwołanie (odwołanie z dnia 13 października 2017r., k. 2 akt VII U 1537/17).

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2017r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego obeznanego z problematyką rozliczania składek na ubezpieczenia celem ustalenia, czy organ rentowy prawidłowo ustalił wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy przez A. O. (1) i wysokość tych składek za okres od lipca 2009r. do listopada 2015r. (postanowienie z 20 grudnia 2017r., k. 58 a.s.).

W opinii z dnia 20 stycznia 2018r. biegły sądowy ds. rachunkowości A. G. ustalił, że zadłużenie A. O. (1) obejmujące okres od sierpnia 2008r. do listopada 2015r. wynosi: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne - 54.826,56 zł, z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne - 21.814,76 zł oraz z tytułu składek na Fundusz Pracy - 4.695,86 zł. Z kolei zadłużenie obejmujące okres od lipca 2009r. do listopada 2015r. wynosi: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne - 42.578,43, z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne -17.754,33 zł, z tytułu składek na Fundusz Pracy - 3.637,90 zł. Zadłużenie obejmujące okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 38.415,85 zł, z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 16.005,05 zł, a z tytułu składek na Fundusz Pracy wynosi 3.269,09 zł. W opiniach uzupełniających biegły potrzymał swoje stanowisko i wskazał,

że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 lutego 2017r. zawiera prawidłowy stan zadłużenia, po uwzględnieniu korekt dokonanych przez organ rentowy (opinia biegłego sądowego ds. rachunkowości A. G., k. 78-94 a.s., opinia uzupełniająca biegłego sądowego ds. rachunkowości A. G., k. 139-146 i k. 193-202 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w aktach sądowych. Ich wiarygodność nie została zakwestionowana przez żadną ze stron, dlatego powołane dokumenty zostały przez Sąd uwzględnione.

W części poczynione w sprawie ustalenia obejmowały również okoliczności bezsporne. Dotyczyło to m.in. okresów prowadzenia przez A. O. (1) działalności gospodarczej, a także okoliczności, na jakie wskazał ZUS w piśmie z dnia 6 maja 2020r. (k. 241-243 a.s.), których pełnomocnik ubezpieczonego nie zakwestionował, prezentując takie stanowisko w piśmie procesowym z dnia 21 lipca 2020r. (k. 249 a.s.).

Dodatkowo Sąd poczynił ustalenia w oparciu o opinie biegłego sądowego A. G., aczkolwiek biorąc pod uwagę przedmiot sporu i podlegający badaniu w toku postępowania okres, za który ZUS ustalił zadłużenie, istotna była ta część wydanych opinii, w których biegły sądowy ds. rachunkowości weryfikował zadłużenie A. O. (1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. Opinie w tym zakresie miały charakter kompleksowy – biegły szczegółowo i rzetelnie, w postaci tabel, przedstawił swoje wyliczenia i wskazał podstawy w dokumentacji organu rentowego, z których wynikały poszczególne wartości. Ponadto odniósł się do tezy dowodowej Sądu i udzielił wyczerpujących wyjaśnień w kontekście wskazanych przez Sąd okoliczności. Z tych też względów Sąd podzielił wnioski biegłego sądowego we wskazanej części i mając na względzie charakter sporu w rozpatrywanej sprawie przyjął je jako podstawę rozstrzygnięcia. Jeśli chodzi zaś o zastrzeżenia ubezpieczonego zgłaszane wobec opinii, to zdaniem Sądu nie miały one istotnego znaczenia dla poprawności ustaleń, jakich biegłych dokonał odnośnie okresu podlegającego badaniu w sprawie. O tym jednak szczegółowo będzie mowa w rozważaniach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. O. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 13 grudnia 2016r., znak: (...), w części w jakiej zaskarżona decyzja została zmieniona decyzją z dnia 8 lutego 2017r. znak: (...), podlegało umorzeniu.

Art. 477¹³ § 1 k.p.c. stanowi, że zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy. Powyższe oznacza, że w sytuacji gdy organ rentowy uwzględni żądanie strony, należy uznać, że postępowanie sądowe staje się w stosownym zakresie zbędne, toteż nie ma przesłanek do jego dalszego prowadzenia (w tej części, której dotyczy pozytywna dla strony decyzja). W rozpatrywanej sprawie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając decyzję z dnia 8 lutego 2017r., znak: (...), w części uwzględnił żądanie ubezpieczonego, który składając pierwsze odwołanie sygnalizował, że decyzja z dnia 13 grudnia 2016r. dubluje to, o czym ZUS już wcześniej orzekł. Organ rentowy, podziеляjąc wskazane stanowisko A. O. (1), stwierdził że brak było podstaw do ponownego uwzględnienia w decyzji z 13 grudnia 2016r. składek za okres przypadający przed lipcem 2010r., bowiem odnośnie wcześniejszego okresu zostały wydane trzy decyzje z dnia 7 maja 2010r. W związku z powyższym Zakład uwzględnił żądanie ubezpieczonego w tej części i w wydanej ponownie decyzji z 8 lutego 2017r. nie uwzględnił już zadłużenia za okres, o którym była mowa. W tym więc zakresie nie było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania i analizy zarzutów ubezpieczonego dotyczących zadłużenia, które ZUS wykluczył. Chodzi o okres od kwietnia 2008r. do czerwca 2010r. – w przypadku składek na FUS, o okres od sierpnia 2008r. do czerwca 2010r. – w przypadku składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz o okres od września 2008r. do czerwca 2010r. – w przypadku składek na Fundusz Pracy. Odnośnie tych okresów decyzja z dnia 8 lutego 2017r. nie zawiera już rozstrzygnięcia, co trzeba traktować jako uwzględnienie żądania ubezpieczonego w tej części, a tym samym podstawę do umorzenia postępowania w tym zakresie na podstawie przepisu, o którym była mowa.

Dodatkowo, odnosząc się do analizowanego zagadnienia, wskazać należy, że treść cytowanego już art. 477⁽¹³⁾ § 1 k.p.c. koresponduje z przepisami ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022r., poz. 1009). Art. 83a ust. 2 ustawy pozwala na uchylenie, zmianę lub unieważnienie decyzji na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli nie zostało od nich wniesione odwołanie do sądu powszechnego. W razie wniesienia odwołania przedmiotowa weryfikacja jest dopuszczalna w dwóch przypadkach: w razie uwzględnienia słuszności odwołania przed przekazaniem sprawy do sądu (art. 83 ust. 6 u.s.u.s. i odpowiednio art. 477⁽⁹⁾ § 2 k.p.c.) oraz w przypadku wydania przez organ rentowy w toku postępowania sądowego (w tym także odwoławczego) decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony. Wówczas istnieje podstawa do umorzenia postępowania sądowego w całości lub części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy (art. 477⁽¹³⁾). Wydanie przez organ rentowy, przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd, decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony stanowi szczególną postać uznania powództwa, na skutek czego wydanie wyroku staje się zbędne. Ten szczególny rodzaj ustania procesu właściwy jest postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których sąd nie rozstrzyga o żądaniu pozwu, lecz o zasadności odwołania przez badanie prawidłowości stanowiska organu rentowego w decyzji załatwiającej zgłoszone przed nim żądanie. W postępowaniu sądowym organ rentowy staje się stroną, której służy uprawnienie dysponowania procesem, jako strona bierna może uznać żądanie (por. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 lipca 1998r., II UKN 138/98, OSNAPiUS 1999 Nr 13, poz. 440, a także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012r., II UK 314/11, z dnia 25 stycznia 2012r., II UK 228/11, i z dnia 5 maja 2000r., II UKN 191/00, OSNAPiUS 2002 Nr 4, poz. 96 oraz wyrok z dnia 26 września 2017r., II UK 423/16).

W opisanej sytuacji sąd zobowiązany jest do umorzenia postępowania. Umorzenie postępowania następuje na podstawie art. 477⁽¹³⁾ k.p.c., stanowiącego *lex specialis* w stosunku do art. 355 § 1 k.p.c., który określa szczególne przesłanki umorzenia postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2011r., III UK 196/10, OSNP 2012 nr 17-18, poz. 222; postanowienie z dnia 25 lipca 2012r., II UK 333/11, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 164; postanowienie Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2018r., III SPP 63/17, Legalis nr 1733687).

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹³ k.p.c., postępowanie w tej części, o której była mowa, zostało umorzone, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

W odniesieniu do tej części, w jakiej decyzja z dnia 13 grudnia 2016r., znak: (...), nie została zmieniona, tj. w zakresie określenia wysokości zadłużenia z tytułu składek za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r., odwołanie podlegało rozpoznaniu. W tym samym zakresie Sąd rozpoznał także odwołanie A. O. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 lutego 2017r. znak: (...).

Przedmiotem obu ww. decyzji (w przypadku decyzji z 13 grudnia 2016r. w zakresie, w jakim postępowanie nie zostało umorzone) było stwierdzenie, że A. O. (1) jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. w kwocie 38.415,85 zł, z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. w kwocie 16.005,05 zł oraz z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. w kwocie 3.269,09 zł.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Jednocześnie zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 4 tej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą – od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Ponadto zgodnie treścią art. 36 wskazanej ustawy, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, natomiast osoba, w stosunku do której wygasł tytuł do ubezpieczeń, podlega wyrejestrowaniu z tych ubezpieczeń. Zgłoszenie

do ubezpieczeń oraz zgłoszenie wyrejestrowania płatnika składek jest zobowiązany złożyć w terminie 7 dni od daty zaistnienia tego faktu.

W przedmiotowej sprawie okresy prowadzenia przez A. O. (1) pozarolniczej działalności gospodarczej i podlegania z tego tytułu ubezpieczeniom nie były przez ubezpieczonego kwestionowane. Pełnomocnik ubezpieczonego na rozprawie w dniu 20 grudnia 2017r. (k. 57 a.s.) wskazał nawet, że ubezpieczony nie kwestionuje samych składek, a jedynie ich wysokość.

Odnosząc się do kwestii związanej z obowiązkiem opłacania składek, wstępnie przypomnieć należy, że konsekwencją podlegania ubezpieczeniom społecznym jest obowiązek opłacania składek, co reguluje art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazując, że płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonej w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021r. poz. 1540). Składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata zwane dalej „należnościami z tytułu składek” nieopłacone w terminie podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej (art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Zgodnie zaś z treścią art. 32 ww. ustawy, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytury Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców, ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne.

A. O. (1) w okresie, którego dotyczy spór (w części, w której postępowanie nie zostało umorzone), nie zatrudniał już pracowników, był więc zobowiązany do opłacania składek za siebie tylko. Poza tym, jak wynika z pisma organu rentowego z dnia 6 maja 2020r. (k. 241-243 a.s.), którego treści ubezpieczony nie kwestionował, w tym okresie, a więc od lipca 2010r. do listopada 2015r. nie dokonywał wpłat z tytułu składek. Na tę okoliczność nie przedstawił zresztą jakichkolwiek twierdzeń i dowodów. Do odwołania z dnia 25 stycznia 2017r. dołączył jedynie dowody wpłaty do ZUS z lutego 2009r., one jednak dotyczyły okresu poprzedzającego ten okres, który podlegał badaniu w przedmiotowej sprawie. Potem już ze strony ubezpieczonego nie było wpłat należności składkowych, co wprost wskazał organ rentowy w ww. piśmie, a czemu ubezpieczony nie zaprzeczył. Dodatkowo na poczet należności z tytułu składek za ww. okres nie dokonywano przeksięgowań ani uwzględniania jakichkolwiek innych wpłat, np. uzyskanych w wyniku egzekucji. Ubezpieczony tego również nie kwestionował, nie wskazywał także, by składki, których wysokość podał ZUS w piśmie z 6 maja 2020r., które składają się na sporne zadłużenie, zostały wyliczone nieprawidłowo. W związku z powyższym, skoro ze strony ubezpieczonego nie było wpłat składek w okresie, o którym była mowa, a jednocześnie ubezpieczonego obciążał obowiązek ich uiszczenia w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, to nie ma żadnych podstaw, aby zadłużenie to kwestionować. Jego poprawność w okresie od lipca 2010r. do listopada 2015r. potwierdził również biegły sądowy z zakresu rachunkowości. Po dokonaniu wyliczeń wskazał, że A. O. (1) na dzień wydania zaskarżonych decyzji posiadał zadłużenie obejmujące okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 38.415,85 zł, z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 16.005,05 zł, a także z tytułu składek na Fundusz Pracy w wysokości 3.269,09 zł. W toku postępowania do przedstawienia wykazu zadłużenia ubezpieczonego z rozbiciem na poszczególne miesiące, obejmujące okres od lipca 2010r. do listopada

2015r., został zobowiązany także organ rentowy. Z zestawienia, które sporządził także wynika, że kwoty składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za poszczególne miesiące od lipca 2010r. do listopada 2015r., obejmują odpowiednio składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 38.415,85 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 16.005,05 zł oraz składki na Fundusz Pracy w wysokości 3.269,09 zł. W piśmie z dnia 25 sierpnia 2020r. pełnomocnik ubezpieczonego wskazał, że w związku z dokonanymi przez organ rentowy korektami i zarzutami wobec okresu zadłużenia obejmującego okres od lipca 2010r. do listopada 2015r., ubezpieczony nie kwestionuje stanu zadłużenia przedstawionego przez organ rentowy (k. 270 a.s.). Wobec powyższego należało uznać, że ubezpieczony zgodził się z wyliczeniami dokonanymi przez biegłego sądowego, co do tego okresu, który został wskazany w zaskarżonej decyzji z dnia 8 lutego 2017r., a zatem ostatecznie nie kwestionował zaskarżonej decyzji odnośnie wysokości zadłużenia.

Co prawda ubezpieczony składał wcześniej szereg zarzutów wobec opinii głównej oraz opinii uzupełniających biegłego sądowego, lecz ostatecznie, opinia biegłego co do spornego okresu od lipca 2010r. do listopada 2015r., była zgodna z tym co przedstawił organ rentowy oraz co zaaprobował i z czym zgodził się ubezpieczony. Wobec powyższego przeprowadzanie dowodu z kolejnych opinii biegłego było nieuzasadnione.

W zakresie zaś, w którym opinie biegłego - główna oraz opinie uzupełniające, prezentowały wyliczenia oraz wnioski obejmujące inne okresy niż wskazane w decyzji z dnia 8 lutego 2017r., Sąd ocenił je jako bezprzedmiotowe. Ubezpieczony zgłaszał zastrzeżenia głównie wobec tych ustaleń biegłego, które dotyczyły okresów od września 2008r. do października 2009r. i od kwietnia 2008r. do czerwca 2010r., jednak biorąc pod uwagę fakt umorzenia postępowania w tym zakresie, zarówno wnioski biegłego, jak i zastrzeżenia do nich składane nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia. W konsekwencji Sąd uznał, że polemika ubezpieczonego z ustaleniami biegłego oraz argumenty biegłego przedstawiane w opiniach uzupełniających odnoszące się do okresów zaległości z tytułu składek wskazanych w decyzjach z 7 maja 2010r. i z 13 grudnia 2016r. – w części, w której Sąd postępowanie umorzył, nie były istotne w sprawie. Z tych przyczyn Sąd oparł się na opinii biegłego jedynie w zakresie spornego okresu zadłużenia wskazanego w decyzji organu rentowego z dnia 8 lutego 2017r., tj. od lipca 2010r. do listopada 2015r.

Konkludując, zdaniem Sądu, zarówno sam tytuł podlegania ubezpieczeniom i obowiązek ubezpieczonego opłacania składek w okresie od lipca 2010r. do listopada 2015r. w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej, jak i wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, zostały ustalone przez organ rentowy prawidłowo. Ponadto składki za ww. okres nie uległy przedawnieniu. Zgodnie z brzmieniem art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, termin przedawnienia należności z tytułu składek liczy się od upływu terminu wymagalności, który w relacjach płatnik składek - ZUS następuje w terminie płatności, przypadając (w zależności od rodzaju płatnika) na 5., 10. lub 15. dzień następnego miesiąca. Od momentu wejścia w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ulegał on zmianom. W okresie od 1 stycznia 1999r. do 31 grudnia 2002r. termin przedawnienia należności wynosił 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się one wymagalne, następnie w okresie od 1 stycznia 2003r. do 31 grudnia 2011r. termin ten wynosił 10 lat. W obecnym stanie prawnym na podstawie ustawy z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232, poz. 1378) z dniem 1 stycznia 2012r. uległ skróceniu termin przedawnienia należności z tytułu składek z 10 do 5 lat. Ustawodawca wprowadził przy tym przepis przejściowy, zgodnie z którym do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, z tym że 5-letni bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Natomiast jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej - przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W przedmiotowej sprawie część należności składkowych, o których mowa w zaskarżonych decyzjach dotyczy okresu przed 1 stycznia 2012r., część zaś obejmuje okres późniejszy. Do należności powstałych po ww. dacie stosuje się 5 letni termin przedawnienia, podobnie jest z należnościami za miesiące przed 1 stycznia 2012r. W tym przypadku, jako korzystniejszy, trzeba stosować termin 5 letni liczony od 1 stycznia 2012r.

Rozważając, czy w przedmiotowej sprawie nastąpiło przedawnienie, trzeba pamiętać, że termin przedawnienia należności z tytułu składek - w zależności od sytuacji wskazanych w ustawie - może ulec przerwaniu bądź zawieszeniu. Jednym z przepisów, który reguluje taką sytuację jest art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tym przepisem zawieszenie terminu przedawnienia następuje w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia - od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. W przedmiotowej sprawie zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wysokości zadłużenia zostało ubezpieczonemu doręczone w dniu 19 października 2016r. Z tym dniem termin przedawnienia składek za analizowany okres został zawieszony, tym samym przedawnienie nie nastąpiło.

Uwzględniając zaprezentowane argumenty, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie A. O. (1) od decyzji z dnia 13 grudnia 2016r. w pozostałym zakresie oraz od decyzji z 8 lutego 2017r., o czym orzekł w punkcie 2 i 3 sentencji wyroku.

Ubezpieczony w toku postępowania odwołał się także od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 22 sierpnia 2017r., nr (...) (...) (...), w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia wniosku o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551), zwanej dalej ustawą abolicyjną.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 28 lutego 2009r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych:

1) która przed dniem 1 września 2012r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8 ustawy,

2) innej niż wymieniona w pkt 1,

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 28 lutego 2009r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. W myśl art. 1 ust. 6 umorzenie należności, o których mowa w ust. 1 skutkuje również umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę oraz innych opłat, określonych w ust. 1. Wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 1 ust. 4).

Przepis art. 1 ust. 5 ustawy abolicyjnej stanowi natomiast, że jeżeli decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzję o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, chyba że termin określony w ust. 4 jest dłuższy.

W przedmiotowej sprawie po dniu wejścia w życie ustawy organ rentowy wydał decyzję określającą wysokość zadłużenia: miało to miejsce w dniu 13 grudnia 2016r., a zatem po upływie terminu określonego ustawą na dzień 15 stycznia 2015r. Wobec tego ubezpieczony miał możliwość w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, złożyć wniosek o umorzenie nieopłaconych składek na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 28 lutego 2009r. Okolicznością bezsporną jest, że ubezpieczony taki wniosek złożył, lecz nie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, a w terminie 12 miesięcy od dnia jej wydania. Wymaga przy tym zaznaczenia, że decyzja organu rentowego z dnia 13 grudnia 2016r., nie jest decyzją prawomocną. Została przez

ubezpieczonego zaskarżona w drodze odwołania do tutejszego Sądu, a zatem na dzień złożenia przez ubezpieczonego przedmiotowego wniosku o umorzenie nieopłaconych składek na ubezpieczenia z dnia 24 lipca 2017r. brak było w obrocie prawnym prawomocnej decyzji z dnia 13 grudnia 2016r., która wówczas obejmowała zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia za okres wskazany w ustawie. Wobec powyższego organ rentowy słusznie odmówił wszczęcia postępowania w tym zakresie. Rację ma również organ rentowy, który podniósł w odpowiedzi na odwołanie, że zmieniając decyzję z dnia 13 grudnia 2016r. uznał, że wskazał w tej decyzji nieprawidłowe okresy zadłużenia i brak jest zadłużenia za okres objęty ustawą abolicyjną. W tym miejscu należy przypomnieć, że ustawa abolicyjna umożliwia umorzenie nieopłaconych składek na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 28 lutego 2009r., a zatem, aby skorzystać z tego dobrodziejstwa, należy posiadać nieopłacone składki na ubezpieczenia za ww. okres. Ubezpieczony składając przedmiotowy wniosek o umorzenie tych składek powołał się na decyzję stwierdzającą takie zadłużenie m.in. za okres wskazany w ustawie abolicyjnej. Jednakże pominął fakt, że w czasie składania przez niego przedmiotowego wniosku w dniu 24 lipca 2017r. decyzja ta została już zmieniona decyzją z dnia 8 lutego 2017r. Natomiast nowa decyzja z dnia 8 lutego 2017r. nie obejmowała już nieopłaconych składek na ubezpieczenia za okres wskazany w ustawie, bowiem swoim zakresem obejmowała wyłącznie okres od lipca 2010r. do listopada 2015r. Podsumowując, zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy prawidłowo odmówił wszczęcia postępowania w sprawie umorzenia należności z tytułu składek wskazanych w decyzji z dnia 13 grudnia 2016r. z przyczyn powyżej wskazanych.

W konsekwencji, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., odwołanie A. O. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dnia 22 sierpnia 2017r., nr (...) (...) (...), jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd orzekł na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020r., poz. 75) oraz § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016r., poz. 1714), biorąc pod uwagę nakład pracy pełnomocnika i charakter sprawy. Przyznana kwota została podwyższona o podatek VAT.

sędzia Agnieszka Stachurska